

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 22**

mun. Chișinău

05.03.2025

Inspectoarea de integritate superioară a Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate (în continuare - ANI), Daniela BALMUȘ, examinând materialele dosarului de control inițiat în privința dlui Vasile LUPU, IDNP – XXXXX, ex-vicepreședinte al raionului Ungheni, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare *Legea nr. 132/2016*), a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La data de 06.11.2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea cu nr. 04-32/1523 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către *dl Vasile Lupu, ex-vicepreședinte al raionului Ungheni*.

În conținutul sesizării se reține că „ *dl Vasile Lupu ar fi locuit într-un imobil amplasat în XXXXX, a cărei construcție a început în anul 2019, în momentul când a preluat funcția de vicepreședinte al raionului Ungheni și a cărei construcții la momentul finalizării urma a fi declarat, dar careva informații în declarația depusă de subiect nu există....*”

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) *din Legea nr. 132/2016*, inspectorul de integritate, în termen de 30 zile de la data repartizării sesizării depuse, efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale.

În conformitate cu datele generate de către sistemul informațional *e-Integritate*, se constată că dl Vasile Lupu, ex-vicepreședinte al raionului Ungheni, în corespundere cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) *din Legea nr. 132/2016*, a fost subiect al declarării averii și intereselor personale.

Urmare a procedurii de verificare prealabilă a sesizării, luând act de aspectele semnalate în sesizare, s-a conturat o aparență de încălcare a regimului juridic al averii și intereselor personale, la data de 28.11.2023, în conformitate cu prevederile art. 28 alin. (1) *din Legea nr. 132/2016*, conform procesului-verbal nr. 162/18, în privința dlui Vasile Lupu, a fost inițiat controlul averii și intereselor personale.

Astfel, prin scrisoarea nr. 04-18/9669 din 28.11.2023, dl Vasile Lupu a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al averii și intereselor personale și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea 132/2016.

Scrisoarea de informare fiind recepționată la data de 29.11.2023 prin intermediul poștei electronice, dovada fiind anexată la materialele dosarului administrativ.

Potrivit art. 33 alin. (3) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate în procesul de control al averii și intereselor personale, verifică datele și informațiile privind averea deținută a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe perioada exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică precum și în decurs de trei ani după încetarea exercitării acestora.

Este de menționat că dl Vasile Lupu potrivit Deciziei nr. 10/3.2 din 22.11 2019 a fost ales în funcție de vicepreședinte al raionului Ungheni.

Astfel, inspectorul de integritate concluzionează că, pasibilă efectuării controlului averii și a intereselor personale este perioada **22.11.2019** (*data alegerii în funcție de vicepreședinte al r-lui Ungheni*) – **28.11.2023** (*data inițierii procedurii de control*).

Normele legale relevante prevăd la art. 26, 32 alin. (1) și art. 34 alin. (1)-(2) al Legii nr. 132/2016 că *controlul averii și al intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale, a datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatului, a funcției publice și de demnitate publică.*

În condițiile art. 2 al Legii nr. 133/2016, prin *diferență substanțială* se înțelege diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă.

Este de menționat că în condițiile art. 34 al legii sus menționate, esența controlului averii și intereselor personale constă în a stabili existența sau inexistența diferenței substanțiale între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, funcției publice sau de demnitate publică ținându-se cont de diferența prevăzută de lege.

La calcularea diferenței substanțiale inspectorul de integritate urmează a lua în calcul cheltuielile care pot fi *demonstrate*, or la art. 2 al Legii 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale (*în continuare Legea nr. 133/2016*), prin noțiunea de **avere** legiuitorul stabilește „*totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate*”.

Potrivit art.4 alin.2 din Legea nr. 133/2016, subiecții declarării au obligația de a declara bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi, ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, unor contracte translativ de posesie și de folosință.

Astfel, în scopul stabilirii existenței, inexistenței diferenței substanțiale dintre averea dobândită, veniturile obținute și cheltuielile realizate de către subiectul declarării, dl Vasile Lupu, în temeiul art. 20 alin. (1) lit. b) și art. 33 alin. (3)-(4) din Legea nr. 132/2016, inspectoarea de integritate a solicitat și a recepționat de la autoritățile competente informații și documente necesare desfășurării controlului, precum și a preluat extrase din bazele de date, în acest sens fiind acumulate informații și documente în baza cărora au fost stabilite următoarele modificări patrimoniale.

În conformitate cu informațiile furnizate de către Agenția Servicii Publice înregistrate cu nr.372 din 11.01.2024 în perioada supusă controlului dl Vasile Lupu, a dobândit în proprietate următorul bun mobil:

1. La data de 21.02.2023, dl Vasile Lupu a obținut dreptul de proprietate asupra automobilului de model Skoda Superb an.f. 2011, valoarea totală a bunului 150.000 mdl.

Prin urmare, în perioada de referință a fost înstrăinat următorul bun mobil:

1. Prin contractul de vânzare-cumpărare din 11.11.2023, dl Vasile Lupu a înstrăinat automobilul de model Skoda Superb, an.f. 2011, în valoare de 120.000 mdl.

În conformitate cu informațiile furnizate de către: Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile cu nr. 374 din 11.01.2024 în perioada supusă controlului, dl Vasile Lupu nu a procurat și nu a înstrăinat careva bunuri imobile.

Este de menționat că bunurile imobile deținute în proprietate au fost procurate anterior perioadei de control.

La confruntarea datelor privind veniturile și cheltuielile realizate de către subiectul controlului, inspectoarea de integritate a reținut:

Sub aspect de venituri:

1. Extragerile de numerar din conturile avute în gestiune de subiectul controlului și membrii familiei acestuia;
2. Donații de la persoane apropiate;
3. Venit în urma înstrăinării bunurilor mobile/imobile;
4. Venit obținut din împrumuturi.

Sub aspect de cheltuieli inspectorul de integritate a reținut:

1. Achitări în baza contractelor de vânzare-cumpărare, leasing;
2. Coșul minim de consum;
3. Restituirea împrumutului.

Perioada	Perioada 22.11.2019- 31.12.2019	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022	Perioada 01.01.2023- 28.11.2023
Sold inițial la începutul anului/perioadei	104,624 mdl	114,904 mdl	115,839 mdl	391,555 mdl	224,730.89 mdl
Venituri în numerar	34,180 mdl	136,960 mdl	366,079 mdl	274,130 mdl	519,047.55 mdl
Cheltuieli în numerar	2,400 mdl	91,865 mdl	67,513 mdl	201,273.11 mdl	337,836.19 mdl
Numerar disponibil	-	XXXXXX mdl	XXXXXX mdl	XXXXXX mdl	XXXXXX mdl
Numerar declarat	-	XXXXXX mdl	XXXXXX mdl	XXXXXX mdl	XXXXXX mdl

Numerar acceptat	-	XXXXXX mdl	XXXXXX mdl	XXXXXX mdl	XXXXXX mdl
Numerar disponibil minus numerar acceptat	-	XXXXXX mdl	XXXXXX mdl	XXXXXX mdl	XXXXXX mdl
Soldul la sfârșitul perioadei/anului	114,904 mdl	155,839 mdl	391,555 mdl	224,730.89 mdl	316,093.87 mdl

Potrivit **Hotărârii de Guvern nr. 21 din 18 ianuarie 2019**, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2019, a fost stabilit în cuantum de **6.975 mdl**. Pentru anul fiscal 2019, nu a fost stabilită nici o diferență;

Potrivit **Hotărârii de Guvern nr. 678 din 27.12.2019**, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2020, a fost stabilit în cuantum de **7.953 mdl**. Pentru anul fiscal 2020, nu a fost stabilită nici o diferență;

Potrivit **Hotărârii de Guvern nr. 923 din 22.12.2020**, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2021, a fost stabilit în cuantum de **8.716 mdl**. Pentru anul fiscal 2021, nu a fost stabilită nici o diferență;

Potrivit **Hotărârii de Guvern nr. 458 din 29.12.2021**, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2022, a fost stabilit în cuantum de **9.900 mdl**. Pentru anul fiscal 2022, nu a fost stabilită nici o diferență;

Potrivit **Hotărârii de Guvern nr. 936 din 28.12.2022**, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2023, a fost stabilit în cuantum de **11.700 mdl**. Pentru anul fiscal 2023, nu a fost stabilită nici o diferență.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin.(1) lit.d) din Legea nr. 133/2016, activele financiare deținute de subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv ca beneficiari efectivi, adică numerarul în monedă națională sau în valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie și care nu face obiectul unor depuneri în instituțiile financiare. Conturile bancare, unitățile de fond în fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale personale ale subiectului declarării și ale membrilor familiei, concubinului/concubinei acestuia, inclusiv ca beneficiari efectivi, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv ca beneficiari efectivi, precum și alte active financiare, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie;

Respectiv, inspectorul de integritate a luat în calcul suma de 104.625 mdl, conform **Hotărârii de Guvern nr. 21 din 18 ianuarie 2019**, salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru **anul 2019**, a fost stabilit în cuantum de **6975 mdl**, iar, potrivit art. 4 alin.1 lit.d) din Legea nr. 133/2016, obiectul declarării constituie activele financiare deținute de subiectul declarării și membrii familiei, inclusiv ca beneficiari efectivi, adică numerarul în monedă națională sau în valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie, în această ordine de idei, 15 salarii medii pe economie pentru anul fiscal 2019 constituie suma de 104.625 mdl, respectiv, în cadrul procedurii de control nu au fost prezentate probe că subiectul controlului la începutul perioadei de control, deținea numerar ce depășește 15 salarii medii pe economie, astfel a fost reținută suma de 104.624 mdl ce constituie suma sub marja de declarare.

Cu referire la numerarul disponibil la data depunerii declarației pentru anul fiscal 2019 (03.02.2020), este de menționat că potrivit tabelului de calcul, subiectul controlului dispunea de suma de XXXXX mdl, iar, subiectul controlului nu a declarat numerar, respectiv, inspectorul de integritate a diminuat suma de numerar disponibilă până la suma de XXXXX mdl, ceea ce constituie sub marja de declarare.

Cu referire la numerarul disponibil la data depunerii declarației pentru anul fiscal 2020 (17.03.2021), este de menționat că potrivit tabelului de calcul, subiectul controlului dispunea de suma de XXXXX mdl, însă, subiectul controlului nu a declarat numerar, respectiv, inspectorul de integritate a diminuat suma de numerar disponibilă până la suma de XXXXX mdl, ceea ce constituie sub marja de declarare.

Cu referire la numerarul disponibil la data depunerii declarației pentru anul fiscal 2021 (14.02.2022), este de menționat că potrivit tabelului de calcul, subiectul controlului și membrii familiei acestuia dispuneau de suma de XXXXX mdl, însă, subiectul controlului nu a declarat numerar, respectiv, inspectorul de integritate a diminuat suma de numerar disponibilă până la suma de XXXXX mdl, ceea ce constituie sub marja de declarare.

Cu referire la numerarul disponibil la data depunerii declarației pentru anul fiscal 2022 (29.03.2023), este de menționat că potrivit tabelului de calcul, subiectul controlului și membrii familiei acestuia dispuneau de suma de XXXXX mdl, însă, subiectul controlului nu a declarat numerar, respectiv, inspectorul de integritate a diminuat suma de numerar disponibilă până la suma de XXXXX mdl, ceea ce constituie sub marja de declarare.

Totalizând calculele enunțate, se relevă că pentru perioada 22.11.2019-28.11.2023, divizată pe ani fiscali, în sensul normelor citate supra, inspectorul de integritate nu a constatat diferență substanțială dintre averea subiectului declarării deținută la începutul perioadei, cumulată cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv veniturile membrilor de familie, pe de o parte și averea deținută la începutul verificării, inclusiv cheltuielile realizate în această perioadă, pe de altă parte.

În partea ce ține de plenitudinea și corectitudinea datelor introduse în declarațiile de avere și interese personale, raportat la art. 33 alin. (10) din Legea 132/2016, inspectorul de integritate subliniază faptul că, în conformitate cu prevederile art. 5 din Legea nr. 133/2016, declarația de avere și interese personale reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus, pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie. Subiecții declarării sunt obligați, în condițiile prezentei legi, să își declare averea și interesele personale în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1 la prezenta lege.

Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.

Obiectul declarării averii și a intereselor personale de către subiecții declarării este statuat expres la art. 4 al Legii nr. 133/2016.

În urma verificării declarațiilor de avere și interese personale pentru anii fiscali 2019-2022, inspectorul de integritate a stabilit următoarele divergențe :

1. În declarația pentru anul fiscal 2022 (depusă la 29.03.2023), subiectul controlului a omis declararea automobilului de model Skoda Superb an.f. 2011, procurat la 21.02.2023 în conformitate cu Contractul de vânzare-cumpărare prezentat de Agenția Servicii Publice.

Potrivit, prevederilor art.6 din Legea nr. 133/2016, declarația se depune anual, până în data de 31 martie, indicându-se veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii de

familie, concubinul/concubina lui în anul fiscal precedent, **de asemenea bunurile deținute și interesele personale prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. b)–m) la data depunerii declarației.**

2. La data de 17.09.2021, dlui Vasile Lupu i-a fost eliberată Autorizația de construire nr. 11, prin care a fost autorizată executarea lucrărilor de construire a casei de vacanță pe terenul cu nr. cadastral XXXXX, situat în XXXXX.

Este de menționat că, în declarațiile de avere și interese personale pentru anii fiscali 2021-2022, dl Vasile Lupu nu a inclus date despre bunul imobil în construcții, potrivit prevederilor art.4 alin.(1) lit..b) din Legea nr. 133/2016.

În conformitate, cu art.4 din Legea nr. 133/2016 , obiectul declarării constituie **bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate**, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi, ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, unor contracte translativ de posesie și de folosință.

3. Potrivit datelor prezentate de către Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile, dl Vasile Lupu a dobândit dreptul de proprietate asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 10596 din 06.09.2012, însă, acest bun imobil nefiind declarat în declarațiile pentru anii fiscali 2019-2023, contrar prevederilor art. 4 alin.(1) lit..b) din Legea nr. 133/2016.

În urma celor identificate, inspectoarea de integritate a solicitat subiectului controlului să prezinte punctul de vedere prin demersul nr. 04-18/1107 din 06.02.2025 referitor la cele menționate supra.

Astfel, prin răspunsul său, subiectul controlului a explicat următoarele:

„La p.1- automobilul de model Skoda Superb, nr.î. XXXXX, a fost procurat la data de 10.03.2023 și nu putea fi declarat în Declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal 2022, dar a fost declarat în anul 2024 în Declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal 2023;

La p.2- privind bunul imobil (casa de locuit) situată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX, Vă comunic, că în anul 2023 se afla în proces de construcție, nu avea număr cadastral, ce am confirmat prin copia Certificatului de construcție și până la moment nu are un grad de finalizare, din aceste motive nu poate să fie înregistrat la cadastru pentru a fi dat un număr cadastral.

La p.3- a fost declarată casa de locuit pentru anii fiscali 2019-2023, amplasată pe XXXXX dar terenul destinat pentru construcții cu suprafața de 0,0341 cu nr. cadastral XXXXX, din necunoștință de cauză nu a fost indicat în declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal 2023, considerând că a fost declarată casa de locuit cu terenul destinat pentru construcții.”

Inspectoarea de integritate ține să menționeze faptul că a luat act de cele indicate în punctul de vedere în partea ce ține de declararea necorespunzătoare a averii și intereselor personale, însă în cadrul procedurii de control inspectorul se conduce de acte juridice și prevederile legale, care expres prevede că, subiecții declarării au obligația să declare averea și interesele personale în conformitate cu prevederile art. 4 și art. 6 din Legea nr. 133/2016, care reglementează obiectul declarării și termenul de depunere a acesteia.

Prin urmare, inspectoarea de integritate concluzionează că, declarația de avere și interese personale reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus, pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie, iar responsabilitatea pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune. Respectiv orice abatere de la prevederile legale menționate supra, admisă în procesul de

completare a declarației de avere și interese personale reprezintă o încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale și nicidecum nu poate fi calificată altfel.

În contextul celor stabilite supra, în conformitate cu prevederile art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, dacă inspectorul de integritate constată că averea și interesele personale nu au fost declarate în mod corespunzător sau că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă există o diferență substanțială, acesta emite un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. art. 5, 19, 34 alin. (2), 35 și art. 36 din Legea 132/2016 cu privire la ANI, inspectorul de integritate,

DISPUNE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și al intereselor personale de către dl Vasile Lupu, ex-vicepreședinte al r-lui Ungheni;
2. Se aduce la cunoștința dlui Vasile Lupu actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emiterea acestuia, la Curtea de Apel Centru, MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor nr.4;
3. Se transmite actul de constatare spre publicare pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate.

**Inspectoare de integritate superioară
a Inspectoratului de Integritate**

Daniela BALMUȘ